

HRA CVRČEK – HRA KÁČA

Kdekoliv se můžete setkat s obdobou hry cvrček. Mívá různé názvy – káča, stolní kuželky a další, někdy až opravdu zvláštní názvy, které s názvem cvrček již nemají nic společného.

Rozdílů je více, ale zásadních rozdílů je pět. U těchto na první pohled stejných her je jiný hrot hracího nástroje cvrčka nebo v druhém případě káči. Káča mívá hrot převážně dřevěný a cvrček ocelový. Vzhledem k tomu, že se hraje na skle, tak ocelový hrot jede po skle snadněji než dřevo. Proto se se cvrčkem můžou hrát pomalejší – přesnější hody než káčou. Káčou se musí hrát hody mnohem rychlejší, tím pádem méně přesné.

Druhý zásadní rozdíl je v tom, že šestihran (můžete se setkat i s raritním osmihranem) na cvrčkovi nemá ostré hrany a na káče jsou tyto hrany ostré. Hra s káčou se projevuje tím, že když káča dojede ke kužlčkám a narazí do nich, tak se kuželky jakoby rozprsknou a káča těžko pokračuje dál k dalším kužlčkám. Káča díky ostrým rohům na šestihranu při nárazu do kuželky změni dráhu hodu – udělá poměrně velký oblouk – většinou směrem dolů, tím pádem nepokračuje ve směru hodu. Káča při pomalejším hodu – cca 4 a více vlnek, po nárazu do kuželky, jen těžko pokračuje dál na další kuželky a většinou „chcípne“. Naopak cvrček kuželky poráží a nikam je neodstřeluje. Cvrček při správném hodu dokáže porazit několik kuželek za sebou a dojde k zadnímu mantinelu, aniž by zásadně měnil dráhu hodu. Cvrček se po nárazu do kuželky nikdy neodrazí zpět směrem k hráči.

Třetím a zásadně ovlivňujícím faktorem hry cvrček a káča jsou kuželky. Kužlčkám se věnuje velice málo pozornosti. Káčařské kuželky bývají převážně lehké. Když káča přijede do kuželek, tak kuželky nepadají, ale převážně se rozstřelí, odstřelují se „létají“. Tohle je dáno ostrým šestihranem a taky malou hmotností kuželek. Při hře cvrček se záměrně hraje do místa na kuželce tak, aby kuželka padla tak, aby porazila další kuželku. Takže opravdu záleží na desetínách milimetru, kde kuželku hráč zasáhne. Tohle ovlivňuje i rychlost hodu. Se cvrčkem se nedá hrát tak, že by se kuželka vystřelila na jinou kuželku.

Čtvrtá věc, která je velice rozdílná u cvrčka a káči je seřízení stolu před hrou. Podstatou seřízení stolu u hry káča i cvrček je to, aby se na více stolech dalo hrát stejně a podmínky byly obdobné na všech stolech. Stůl se seřizuje proto, aby se dalo hrát přesně. Vzhledem k tomu, že s káčou se hraje především rychlé hody, hra postrádá přesnost, a proto se hraje víceméně na náhodu. Nasazování káči před hodem je při hodu na jednu a tu samou kuželku u různých hráčů rozdílný až několik centimetrů. Díky tomu se jeví seřizování stolu při hře s káčou zbytečné. Nehrají se přesné hody a tak je bezpředmětné, aby byl stůl na milimetry přesně seřízený. Jakési seřízení stolu u hry káča má svoje opodstatnění v tom případě, kdy káča při hodu nestoupá, ale klesá. Seřízení cvrčka je jednoduché a zvládne ho každý. Pokud máte stůl, na který položíte hrací stůl cvrčka, vodorovný, tak je cvrček již sám od sebe seřízený. Pokud tomu tak není, cvrček se seřídí hodem za startovní čarou úplně od spodního mantinelu, pomalým hodem tak, aby cvrček shodil spodní kuželku v její horní polovině břicha. Stůl se seřizuje pomocí třech šroubů v nohách stolu. Pokud si cvrčka seřídíte, tak se dá shodit každé postavení jakéhokoliv počtu kuželek. Ne náhodným, ale záměrně mířeným a především opakovatelným hodem.

Pátý a rozhodující zásadní rozdíl souvisí s druhým zásadním rozdílem. Je možno se setkat s káčou, která po několika letech hraní změni svůj tvar. Dojde k takzvanému ometení – sražení – ohrání ostrých hran na šestihranu. V tomto momentu již káča kuželky přestává střílet, tak jako před tím. Bohužel díky dalším zásadním výše popsaným rozdílům se z káči nestává cvrček, ale svým pojetím hry se mu začíná blížit.

Cvrček a kuželky používané při hře cvrček jsou vyráběny z tvrdého dřeva a upravovány tak, aby nikdy neměnily svůj tvar. Tak jak jsou vyrobeny, tak i zůstávají. Jsou vyrobeny z dřeva a tak samozřejmě může dojít k poškození, ale samotnou hrou se jejich tvary nemění. Originální cvrček i kuželky a jejich přesné kopie používané při hře cvrček jsou díky výrobnímu postupu naprosto hladké a i proto se s nimi může hrát tak přesně, záměrně, očekávaně a opakovatelně.

Díky rozdílům, je hra cvrček oproti káče přesnější. Káča se hraje z velké části na náhodu. Káčař, po roztočení káči, málo kdy může říct dopředu, jak jeho hod dopadne. Hra káča je takzvaná střelba od pasu.

Pomalý, citlivý, mířený, záměrně hozený, na desetiny mm přesný a opakovatelný hod = cvrček.

Převážná část hráčů cvrčka nehraje káču. Objasňují to tím, že když by hráli káču, tak nemohou hrát přesné hody a hrát na náhodu, je neláká. Hrát káču považují za krok zpět. Káču považují za výrobně zjednodušenou a ošizenou variantu cvrčka.

Výroba káči je nepoměrně jednodušší než výroba cvrčka. Proto se můžete často setkat s napodobeninou původní hry cvrček.

Při výrobě cvrčka se přihlíží jak k několika přesným rozměrům, tak i k hmotnostem. Pokusy při napodobení originálního cvrčka se setkaly s uspokojivým výsledkem po třech letech zkoušení a tápání, pokusů a omylů. První pokusy dopadly tak, že šlo více o káču než o cvrčka. A proto, že jsme chtěli hrát hru přesnou jako s originálem, vývoj pokračoval dál a proto trval tak dlouho. Rozhodující pro napodobení originálu se nakonec ukázaly hmotnosti a rádius cvoku. Ve vývojové řadě byl i cvrček s kusem železa, které muselo být vevnitř cvrčka, protože mu dodávalo tu správnou hmotnost. Ale i toto závaží se nám podařilo vyřadit a ve finále používáme jen cvok, tak jak je na originálu a přitom ta originální hmotnost zůstává zachována. Pomohly nám starodávné techniky a vývoj se vyplatil v podobě 90% napodobeniny originálního cvrčka. Těch zbývajících 10% je pak už na prostředí, ve kterém se hraje a na ohrání nového cvrčka. Dnes s každou kopií originálu lze hrát stejně kvalitně jako s originálním cvrčkem!

V okolí Strmilova se káča hraje i turnajově. Cvrčkaři i káčaři hrají turnaje ve cvrčkovi i v káče. Výsledky hovoří za vše - cvrčkaři dokážou vyhrávat turnaje v káče. Naopak se tomu zatím nestalo.

JE NA KAŽDÉM Z NÁS, KDO MÁ ZÁJEM O TYTO HRY, JAKOU SI KDO VYBERE A S JAKOU VARIANTOU BUDE CHTÍT HRÁT.

Káčař, který pochybuje o porovnání hry cvrček a káča, které je zde prezentováno, se může ve Strmilově kdykoliv o přesnosti hry cvrček přesvědčit. Stačí si sebou vzít káču a budeme házet do stejných postavení kuželek a přesvědčíte se. A bude jedno, na jakém stole to bude. Nebo si nahrajte své video a můžete porovnávat s našimi záznamy, které naleznete ve videogalerii.

V KAŽDÉM PŘÍPADĚ A TO JE ZÁSADNÍ. CVRČEK I KÁČA JSOU HRY. A OBĚ TYTO HRY DOKÁŽOU DO URČITÉ MÍRY OBDOBŇE POBAVIT. A TO VELKÉ MNOŽSTVÍ LIDÍ !